PROGRAM COMUNICARE & ENGAGEMENT

INTEGRARE ECONOMICĂ EUROPEANĂ

22 OCTOMBRIE 2020,
ORA 14.00, VIA ZOOM

SUMAR EXECUTIV

Ediția 4 - Video Dezbatere

Tema ediției:

"Integrarea Economică Europeană: "Efectele crizei Covid -19 asupra politicilor fiscale în Europa de Est. Cum influențează criza COVID-19 relațiile dintre politicile fiscale și alte politici publice".

Abordări în pademie, o discuție cu mediul de afaceri despre:
- intervenție în economie versus facilități fiscale
- așteptări privind veniturile bugetare

Provocări:
- creșteri îndrăznețe de taxe în situație de criză economică
- acțiuni cu efecte nefaste asupra economiei

Parteneriate în Europa de Est. Ajustări necesare.

DESPRE EVOLUȚIA PROGRAMULUI INTEGRARE ECONOMICĂ EUROPEANĂ - IEE

Programul facilitează schimbul de bune practici și dezbaterile despre oportunitățile și barierele pentru mediul de afaceri din estul Europei, pe calea integrării economice europene. Programul are ca obiectiv ca prin cooperarea între regiuni și organizații, să se identifice soluții care pot fi implementate eficient. Dezbaterile programului au loc în cadrul unui grup de lucru complex, internațional, la care participă europarlamentari, parlamentari, reprezentanți ai guvernelor, asociații profesionale și reprezentanți ai celor mai importante organizații de business din regiune.

Programul este dezvoltat de Oameni și Companii, în colaborare cu Ad Interim Consultum și Camera de Comerț și Industrie Iași și va continua cu întâlniri lunare pe teme de actualitate pentru mediul de afaceri din România și Republica Moldova.

DINTRE IDEILE APĂRUTE ÎN DEZBATERE

INTRODUCERE TEMĂ DISCUȚIE

Dan Manolescu,
Președinte, Camera Consultanților Fiscali (Ro)
Moderator

Perspectivele sunt din ce în ce mai îngrijorătoare. Numărul de cazuri COVID-19 crește de la o zi la alta, atât în România cât și în toată Europa iar lucrurile sunt extrem de delicate și sistemele de sănătate sunt din ce în ce mai fragile.
În tot acest context dorim să vedem situația în zona economică.
Dacă ne uităm la previziunile făcute de Fondul Monetar Internațional, observăm că pentru anul 2020 se previzionează o contracție economică de 4,8% și o speranță în bine pentru anul 2021, într-un trend de recuperare de la o estimare inițiala de 3,9% la 4,6% pentru România.
La nivelul Republicii Moldova, lucrurile sunt aproape similare: pentru anul 2020 se estimează o scădere de 4,5%, urmând ulterior o recuperare previzionată în condițiile actuale pentru anul 2021 de 4,1%. Aceste previziuni sunt făcute în cursul verii și este probabil ca ele să se mai schimbe date fiind cifrele situației actuale.
Ar trebui să ne punem problema dacă în perioada actuală vedem sau nu creșteri de taxe, dacă aceste măsuri temporare pe care le-am avut în această perioadă, de la începutul crizei, pot continua, dacă este eficientă această stimulare fiscală pe care guvernele au încercat să o aibă ca răspuns la deteriorarea condițiilor macroeconomice. Vrem să vedem în ce măsura o creștere a fiscalității ar ajuta ieșirea din criză sau, dimpotrivă, ar face ca economiile să fie supuse unor presiuni și mai mari în perioada următoare.

DEFICITUL AR PUTEA AJUNGE LA 3%, ABIA ÎN 2024

Deputat George Vișan

Președinte, Comisia de Buget
Camera Deputaților (RO)

Este clar că există o presiune imensă pe buget și pe veniturile bugetare, o presiune și pe guvernanți, dar cred că mai greu este să supraviețuiești în această perioadă din perspectiva anteprenorului, al celor care își gestionează afacerile în România. Întârzierea deblocării programelor de finanțare, măsurile de susținere a mediului de afaceri destul de timide din perspectiva mea, au dus la aceste cifre pe care care le-ați enumerat mai devreme, la creșterea deficitului, la creșterea îndatorării publice.

Ar putea fi creșterea taxelor o soluție?

Cred că măsura care s-a vehiculat, de creștere a taxelor directe este o măsură riscantă, în contextul în care nu știm ce se va întâmpla cu pandemia în anul viitor. Odată cu creșterea taxelor va crește clar și evaziunea. Eu cred că menținerea actualelor taxe, TVA, acciză, este una dintre soluții, dar coroborată cu o creștere a deducerilor celor care sunt angajați și au în întreținere copii.

În urma prognozelor noastre, a PSD-ului, deficitul îl putem aduce de abia în 2024, în limita de 3%. O scădere graduală 7%, 5%, 4,2%, 3% este ținta pentru 2024.

Din punct de vedere al creșterii colectării și reducerii evaziunii, avem în vedere digitalizarea și interconectarea caselor de marcat, care din perspectiva noastră ar aduce un plus de 12 miliarde de lei. Implementarea directivei europene împotriva transferurilor profiturilor aduce un plus de 4 miliarde lei, reducerea arieratelor recuperabile la buget plus 8 miliarde, restituire TVA și creanțe doar după compensarea obligațiilor, undeva la 1 miliard, iar aceste măsuri trebuie dublate de o bună gestionare a cheltuielilor publice.

EXPORTURILE DE COMPONENTE AUTO AU AJUNS LA 730-740 DE MILIOANE DE DOLARI

Deputat Igor Munteanu

Președinte, Comisia de Control al Finanțelor Publice, Parlamentul Rep,. Moldova (MD)

Consider că această inițiativă de a discuta despre subiecte comune este foarte productivă. Suntem foarte puternic afectați de această pandemie sub toate aspectele.

Sunt foarte multe incertitudini legate de comportamentul de consum al populației și, de asemenea, incertitudini legate de repunerea pe făgaș normal a activităților productive. Desigur, este greu de comparat economia României cu economia Republicii Moldova, dar anumite tendințe și ”patternuri” sunt păstrate odată cu proporțiile acestei comparații. Trebuie să spunem însă, că în cazul Republicii Moldova deciziile de politică economică au fost mult mai proaste încă de la începutul pandemiei și s-au resfrânt asupra stării de sănătate economică a companiilor din sectorul privat.

UN FACTOR DE URMĂRIT ÎN REP. MOLDOVA: INDUSTRIILE AUTOMOTIVE

În primele 3 luni de pandemie, comerțul extern din Republica Moldova s-a redus cu 25 de procente, au scăzut importurile și exporturile. Exporturile, după o cădere de 35 de procente în luna aprilie, au început sa își revină în luna iulie, căderea fiind de doar 5 %. În economia din Republica Moldova a apărut însă un factor foarte interesant de urmărit – factorul industriilor din automotive. Dacă exportul de produse vinicole se cifrează la 240 millioane de dolari anual, exporturile de componente în automotive a ajuns la 730- 740 de milioane.

Este un factor nou, un element care vorbește despre reindustrializarea unei părți a economiei naționale și este un lucru foarte bun pentru că ținem oamenii angajați și cu salariu mai mare decât cel mediu pe economie.

Deputat Igor Munteanu, Președinte Comisia de Control al Finanțelor Publice (MD)

(CONTINUARE)

Importurile au scăzut în anul 2020 cu 27 de procente. Republica Moldova are nevoie urgent de un sprijin din partea Uniunii Europene pentru a accelera liberalizarea pieței produselor petroliere și susține întărirea capacităților Consiliului Concurenței și a Agenţiei Naţionale pentru Reglementare în Energetic.
În domeniul financiar, Republica Moldova a realizat anumite progrese, mai ales că trebuie să comparăm cu fraudele din sistemul bancar din anul 2014. În sistemul bancar a fost transparentizat acționariatul, au venit bănci cu capital din Uniunea Europeană, inclusiv din România, drept consecință sistemul bancar a fost pregătit de această criză și nu a fost afectat esențial.
Leul moldovenesc s-a depreciat nesemnificativ față de euro și dolar, dar s-a apeciat foarte mult față de valutele regionale. Avem nevoie de un sistem unic de reglementare în domeniul financiar-bancar după modelul german.
Ministerul Finanțelor propune o reevaluare a tuturor acestor instrumente de fiscalitate pentru că nu are niciun sens economic să menținem o rată de 7 procente TVA la zahăr în detrimentul altor subsisteme ale agriculturii.

PROPUNERILE PENTRU NOUA POLITICĂ FISCALĂ TREBUIE CÂNTĂRITE CU ATENȚIE

Trebuie cântărite cu mare atenție modificările de taxe și accize pe care la va aduce noua politică fiscală pentru anul 2021, pentru că uneori chiar intențiile cele mai nobile, dau lovituri și afectează sectoare întregi ale economiei naționale.
În propunerea noii politici fiscale pentru anul 2021 se vede foarte clar ca guvernul dorește să crească cu 15% accizele la țigări și cu 5% la carburanți și produse petroliere. Ambele sunt logice, dar ele trebuie să fie corelate cu evoluțiile pe piața regională.

În privința țigărilor, sigur că este o chestiune sensibilă, anumite grupuri politice militează pentru consumul cât mai mic sau chiar pentru interzicea lor, dar nu trebuie să uităm că în spateleacestor produse stau niște industrii, niște companii care activează pe o piață competitivă și orice gesturi ale noastre care favorizează aparent scopurile morale dau semnale proaste pentru funcționarea organică a unei economii lovite de tranziție. Iar în acest caz creșterea accizelor ar putea să dăuneze.

PLAFONAREA TAXELOR LOCALE AR PUTEA OPRI ABUZURILE

Veronica Sireţeanu,

Policy Manager, AmCham Moldova (MD)

Comunitatea de afaceri salută plafonarea taxelor locale pornind de la abuzurile care s-au făcut în ultimii ani de către unele autorități, în ceea ce privește taxele locale, dar și pornind de la practica internațională care localizează Republica Moldova ca unica țară din regiune care nu are un plafon.

Printre măsurile pe care noi, de asemenea, le salutăm este o altă măsură care asigură previzibilitatea taxelor și anume Calendarul Fiscal pentru 3 ani, scopul lui fiind de a urmări ajustarea pe cât se poate de exactă a angajamentelor pe care le-a luat Republica Moldova prin Acordul de Asociere și ajustarea cotei accizei la acele accize care sunt cumva critice și au fost indicate în acord. La nivel regional sunt o serie de politici fiscale care pe de-o o parte au menirea să susțină mediul de afaceri,dar la nivel european, de exemplu, noi știm de 3 taxe care urmează a fi introduse.

DESPRE OPORTUNITAEA PLAFONĂRII TAXELOR LOCALE

Igor Munteanu, Președinte

Comisia de Control al Finanțelor Publice, Parlamentul Republicii Moldova

Ideea de a plafona taxele locale cunoaște o împotrivire pe tot frontul din partea autorităților locale, care sunt foarte bine organizate și cred că guvernul nu ar trebui să înceapă acest război. Ar putea să existe asistență din partea Ministerului Finanțelor pe anumite subiecte, dar în niciun caz plafonarea, care este un instrument prea dur în raport cu economia locală. Noi am propus taxa pentru dezvoltare la nivelul autorităților locale, taxă comprehensivă largă aplicată de mai multe autorități locale din Uniunea Europeană.

TAXELE LOCALE SUNT DOAR 1,4% DIN BUGET

Viorel Gârbu,

Expert Economic, CALM - Congresul Autorităților Locale din Moldova (MD)

Taxele locale dețin o pondere de numai 1,4% din totalul veniturilor fiscale încasate la bugetul Rep. Moldova. Jumătate din această sumă este încasată de Mun. Chișinău și Mun. Bălți. În aceste condiții nu înțeleg cum această taxă poate afecta dezvoltarea businessului în Republica Moldova.
Cred că problema este deplasată într-o dimensiune greșită, și alăturându-mă ideilor discutate mai devreme să spun că problema finanțelor locale trebuie văzută în ansamblu, nu doar prin abordări înguste.

Politica fiscală, mai ales în condiții de criză economică de ansamblu, este bine să vizeze economia reală și nu să gestioneze probleme înguste.

VOM FI CU TOȚII PIERDUȚI, DACĂ SE VA PARIA PE MĂRIREA TAXELOR

Cristian Păun, Prodecan, Academia de Studii Economice București (RO)

Nu există taxă optimă. Aceste taxe se scot în economie prin agresiune. Să nu uităm niciodată caracterul agresiv al taxării, ceea ce înseamnă că nu există un optim în a fi agresat. Sunt complet în dezacord cu ideea de a avea o taxare optimă.

Ultimul lucru pe care al trebui să-l facem este să mărim taxele în momentul de față, chiar dacă vorbim de taxare indirectă sau taxare directă.

Cetățeanul vrea să vadă în primul și în primul rând faptul că statul se chivernisește când vine criza. Cred că mesajul corect pentru toate guvernele, mai ales în criză, ar fi să vadă ce cheltuieli pot fi trecute în înghețare.

Nu taxarea în plus este soluția, dacă ne ducem către această soluție din prima vom fi cu toții pierduți, vom pierde timp prețios de recuperare.

SECTORUL DE CONSTRUCȚII ESTE MOTORUL REVENIRII ECONOMICE ÎN ROMÂNIA

Sectorul IMM-urilor este foarte flexibil, foarte dinamic și va fi primul care se va ajusta la noul context al oricărei crize.

Noi avem o mare problemă de competitivitate, mai ales în sistemul IMM. O bună parte din lipsa de competitivitate pleacă de la finanțarea dezechilibrată, scumpă și greu accesibilă.

Competitivitatea poate fi îmbunătățită semnificativ prin îmbunătățirea accesului la finanțare pentru sectorul IMM, îmbunătățirea modului de finanțare, concomitent cu mai multă libertate economică.

Sectorul de construcții din România, în acest an va fi vedeta din punctul nostru de vedere, este motorul revenirii. Practic, dacă luăm primele 8 luni ale anului, cifra de afaceri în construcții este cu 17% mai mare decât cifra de afaceri de anul trecut, când eram în plin boom.

Avem în derulare programul IMM Leasing, program cu un buget de 1 miliard jumătate de lei. Noi trebuie să diversificăm sursele de finanțare pentru IMM-uri, mai ales pe cele pe termen lung.

IMM Leasing are și importanța aceasta- de a veni cu alternativă la creditul bancar, mai ales pentru acele IMM-urile mai puțin bancabile.

DINAMICA ÎNCASĂRILOR ESTE POZITIVĂ

Nicoleta Nemerenco,

Director Adjunct, Serviciul Fiscal de Stat, Rep. Moldova(MD)

Legat de încasări, avem o dinamică pozitivă. În primele 9 luni ale acestui an avem o creștere între 1 și 2 procente la bugetul public național, față de anul trecut. Evident, nu este dinamica prognozată la începutul anului care se estima la 10 procente. Scopul principal este să menținem acel nivel al anului trecut, să nu fie un trend de descreștere.

Administrațiile fiscale trebuie să acorde cea mai mare atenție asupra dezvoltării instrumentelor de analiză de risc, de depistare și intervenție precoce în cele mai sofisticate scheme. Rolul administrației de stat este de a proteja, de a urmări, de a armonitoriza și de a minimiza cât mai mult intervențiile în forță din mediul de afaceri.

REMARCĂM O SCĂDERE DE 7%, ÎN PRIMELE LUNI ALE ACESTUI AN

Julia Leferman,

Director General, Berarii României

Suntem una dintre industriile afectate de contextul pe care îl parcurgem anul acesta pentru că industria berii face parte dintr-un lanț valoric mai mare, care se încheie cu segmentul HoReCa, cu sectorul ospitalității, acesta fiind, de altfel, poate cel mai afectat datorită măsurilor de restricție care au fost impuse pentru prevenirea răspândirii acestui virus.

Julia Leferman, Director General, Berarii României (continuare)

Fiind o industrie care are o pondere importantă a producției locale – 97% din berea pe care o consumăm în România este produsă local, orice impact pe acest lanț valoric se resimte și în amonte și în aval.
Remarcăm o scădere de 7% în primele luni ale acestui an, rămâne să vedem care vor fi performanțele pentru trimestrul al III lea. Există o ușoară creștere a consumului casnic, însă aceasta nu compensează pierderea din HoReCa.

Ne-am dori să existe o mai mare siguranță în actul de comunicare atunci când se comunică măsuri pe care tot mediul de afaceri le așteaptă și le urmărește și le dorește cu interes. Credem că, intr-adevăr, acest domeniu al IMM-urilor ar trebui să rămână în continuare o prioritate pentru că de aici vine inovația.
Poate că această perioadă este o oportunitatede a ne gândi cum putem dezvolta niște sectoare al căror potențial noi nu l-am atins.

CRIZA ECONOMICĂ DOAR A EVIDENȚIAT PROBLEMELE EXISTENTE

Anna Djurinscaia, Director Financiar și Manager Politici Fiscale, EBA (MD)

Asociaţia Business-ului European cunoaște aceste multiple probleme și, ani la rând, a militat pentru îmbunătățirea cadrului legal și armonizarea legislației naționale, la standardele europene. În acest context și în circumstanțele curente, promovăm asigurarea predictibilității politicii fiscale, înțelegem că este o măsură care ar putea sprijini business-ul, prin posibilitatea de a planifica din timp afacerile, pe un termen mediu sau lung.
Susținem ideea de recurs la plafonare, dar fără a interveni în statutul de autoritate publică locală și fără a contribui la diminuarea veniturilor lor.

SITUAȚIA ESTE COMPLICATĂ PENTRU SALARIAȚI

Sergiu Sainciuc,

Vicepreședinte, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (MD)

Produsul intern brut se așteaptă să fie diminuat cu 4,5% iar fondul de salarizare în termeni nominali urmează să fie realizat undeva în jurul a 100 de procente, dar în termeni reali va fi o scădere de 2,35%. Se așteaptă o creștere neesențială a salariului nominal și a celui real pentru anul curent. Asta reprezintă o problemă economică majoră, mai ales în comparație cu anii precedenți, când timp 4 ani am avut o creștere salarială nominală de 15% și un indice real de până la 10%. Pentru următorii 3 ani estimăm o creștere moderată de numai 2% și până la 4% în termeni reali.

În privința măsurilor de politică fiscală și vamală care se discută în acest moment, este un lucru bun că se propune majorarea scutirii personale la impozitul pe venit cu 5%, lucru care nu s-a realizat nici în 2019, nici în 2020. La noi acest impozit este la nivelul minim de existență, iar propunerea noastră a fost majorarea acestei scutiri personale cu 10%.

Suntem însă împotriva excluderii scutirii personale pentru soț– soție, considerând că păstrarea ei este o măsură bună pentru menținerea veniturilor pentru cei care muncesc, mai ales că numărul salariaților a scăzut cu 8%.

CÂTEVA CONCLUZII

- Atâta vreme cât la nivel de combatere a pandemiei lucrurile nu sunt așezate, economia are în continuare de suferit și vedem că de la o zi la alta aceste măsuri de încercare a autorităților de a stăpâni răspândirea virusului afectează mediul economic.
- Ieșirea din criză depinde și de modul în care se raportează politicile fiscale cu celelalte politici. Pentru a încuraja revenirea economiei este nevoie de o foaie de parcurs fiscală și de măsuri pentru îmbunătățirea conformității fiscale – și nu de taxare excesivă. Conformarea voluntară și impusă de autoritățile fiscale pentru cei care nu o fac de bună voie credem că este soluția, cel puțin pentru anul viitor și ulterior, în funcție de cum evoluează lucrurile.
- Apreciem, și este de învățat din lecția Republicii Moldovei, această perspectivă de transparență și stabilitate dată de strategia pe următorii 2, 3 ani, care se discută și încearcă a fi respectată.

CIFRELE PROGRAMULUI

4 EDIȚII

+110 PARTICIPANȚI

19 SPEAKERI

UN PROGRAM DEZVOLTAT DE

Oameni și Companii

global manager

ad interim

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE IAȘI